

HORNARUL

Organul de specialitate al Uniunii Regnicolare a Măestrilor Hornari din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș
Az Erdélyi, Bánáti, Körösvölgyi és Maramarosvidéki Kéményseprőmesterek Országos Egyesületének Szaklapja
Fachblatt des Landesvereines der Rauchfangkehrermeister Siebenbürgens, des Banates, der Krischana u. Maramuresch

Redacția - Szerkesztőség - Redaktion: Redactor responsabil — Felelős szerkesztő — Verantwörtlicher Redakteur

CLUJ,

Calea Reg. Ferdinand 117.

LADISLAU PAPP

Colaborator — Társszerkesztő — Hilfsredakteur: **COLOMAN PLATZ**

Editor-Proprietar: Uniunea Regnicolară

Laptulajdonos: Az országos egyesület

Blatt-Eigentümer: Landes-Verein

O surpriză

Ca un fulger din cerul senin, am primit știrea, că autoritățile administrative din câteva județe au oprit lucrările de hornărit în comunele rurale, primejduind prin aceasta existența multora dintre colegii noștri. Nu știm, de unde au primit aceste autorități ordinul la care se referă, — nu știm, care este temeiul și motivul acestor dispozițiuni; singurul lucru cert este, că pâinea, existența colegilor este periclitată în mod iminent, punându-ne într'o situație de deplină nedumerire. Cine este cel ce nizuește a ne trata atât de dușmănos? Nu știm! Care este motivul pentru care ni-se ia pâinea din mână aruncându-ne pe stradă? Nu știm. Care poate fi urmarea acestor dispozițiuni dezastruoase? Aceasta putem presupune. Mizerii, familii ruinate, existențe nimicite, un viitor obscur.

Abia la prima știre am și dat drunul unei mulțimi de adrese și cereri către autoritățile competente, deoarece nu putem lua măsuri de apărare până nu aflăm locul de emanaire al ordinului odios. Indată când vom fi informați detaliat asupra faptelor concrete, vom face și noi pașii pe cari îi vom crede de necesari pentru apărarea intereselor noastre.

Ținem însă să accentuăm iarăși importanța Uniunii noastre, amintind, că un motiv al slăbiciunii noastre actuale este chiar indolența pe care am observat-o din partea câtorva colegi. Cu toate acestea însă suntem dispuși a face tot ce este posibil și credem că vom reuși având dreptatea de partea noastră.

L. P.

Uj bajok

Ugy látszik, hogy a sors még nem elégette meg a kéményseprőipar üldözését. Ujabb fellegek tornyosulnak fejünk fölött, ujabb bajok ütik fel a fejüket s ujabb meg ujabb veszedelmek elhárítására kell gondolnunk. Nem volt elég anyagi gyengülésünk, nem volt elég a mult évben annyi bajt elhárítani, ma már ott tartunk, hogy a mindennapi falat kenyeret kell megvédelmeznünk. Az ország minden tájáról kapunk értesítéseket, hogy a hatóságok mind több és több megszorítást hoznak életbe ellenünk, ahelyett, hogy a magasabb díjszabás felé közelednének, amiért már évek óta küzdünk: napról-napra megszorításokkal, csökkentésekkel találkozunk. Minden nap hirt kell hallanunk arról, hogy valamelyik megye, valamely közhatalóság vezetősége megakadályozza kartársainkat munkájuk elvégzésében, vagy a legjobb esetben nem nyújtja azt a segítséget, amihez pedig a kéményseprőnek törvény és szabályrendelet értelmében joga van. De ha nem is volna joga, a köz, az emberiség érdekében, a sok szép szóval megénekelt „tűzrendészet“ megóvása végett, a kéményseprői felelősség tudatában; joggal követelhetné meg azt a védelmet, amit a hatóságok megtagadni jónak látnak. A gazdasági krízis minden terhét érzi a társadalom, de hiszen mi is tagjai vagyunk a társadalomnak! Az illetékes tényezők — legalább látszólag — igyekeznek ellensúlyozni az állapotok lehetetlenségét, de ennek a segítségnek a negativitása mellett miért kell éppen nekünk és csak nekünk sinyleni a dekadencia erőszakos előidézését? Miért redukálnak nálunk, mikor más iparágakban a maximálási törvény alapján kérnek és kapnak áremelést? Vajjon mi nem beszélhetnénk 100-szoros árakról akkor, mikor mi mindent nem csak 100-szorosán, de 150,

sőt 200-szorosan fizetünk meg? Miért vagyunk éppen mi mostoha gyermekei azoknak, akik atyai gondoskodásuk áldásait másokra kiterjesztik, sőt mindenki másra, aki a munkájáért nem annyira, vagy egyáltalán nem felelős, — míg minket a felelősség ezer válfaja terhel? Nem kritizálok, nem bíráskodom, csak megállapítom a fájdalmas tényeket. S ezeket a fájdalmas tényeket napról-napra jobban kell éreznünk, mintha nem volna elég a naponta súlyosbodó gazdasági krízissel megküzdeni.

A napokban kaptunk hírt Temesmegyéből, utóbb pedig Nagyküküllőmegyéből, hogy a közgazgatási hatóságok — miniszteri rendeletre hivatkozva — betiltották a falusi munkát, a kéményekért a háztulajdonosokat tették felelősekké, vagyis: szabad iparrá igyekeznek tenni az évszázados, törvényekkel, védlevelekkel, rendeletekkel védelmezett felelős kéményseprőipart. Ez minden, csak nem haladás. Ahelyett, hogy a rendszert megerősíteni igyekeznének a számottevő tényezők, az eddig élvezett helyes és szabályszerű rend jut veszedelembe. Ezzel a tendenciával szemben természetesen, nem maradhattunk tétlenül egy pillanatig sem s egyesületünk vezetősége máris az átiratok özönét indította utnak, annak megállapítása végett, hogy honnan ered ez az ellenünk irányuló áradat, — mert mindezideig semmi konkrét adatunk nincsen arra nézve, hogy kiadta ki és milyen szellemben az ominózus rendeleteket. Hiszen ilyen hirtelen jött, váratlan támadás ellen nem is tudunk kellőképpen védekezni, már pedig céltalan kapkodással nem akarjuk amugy is gyengülő erőnket még jobban szétforgácsolni.

Ugy látszik, hogy jóslataink beteljesültek. Bekövetkezett az az idő, mikor elkeseredett harcot kell kezdenünk legnagyobb ellenségünkkel: a fenyegető nyomorral, amikor tekintet nélkül tagjaink hangulatára, neki kell mennünk még a lehetetlennek is, hogy mentjük, ami menthető. Pedig csak az Isten tudja, hogy ennek a harcnak milyen esélyei lehetnek, különösen most, mikor nemcsak a külső bajok leküzdésére kell törekednünk, hanem belső bajaink előtt is tanácstalanul állunk. Aki esetleg kételkedve csóválja a fejét, csak olvassa végig lapunk legutóbbi néhány számát s arra a tapasztalásra fog jutni, hogy gyengeségünkért nagyrészt nem hibáztathatunk mást, hanem magunkban is keresgélhetünk. Találunk elég hibát, — de ezek ismétlésére nem akarunk visszatérni. Annyit azonban megállapítunk, hogy sokan csak most

fogják belátni, hogy milyen nagy szükség van az egyesületre, arra az egyesületre, amelyet csak akkor látunk meg, mikor már nagy szükségünk van rá. Mi azonban nem vártuk meg, amíg a siránkozók tömege sir a kenyere után, hanem minden kérés bevárása nélkül megkezd-tük akciónkat, hogy — ha lehet — megelőzzük a nagyobb veszedelmet. Ma még a legnagyobb sötétségben tapogatózunk, de rövid időn belül megtudjuk, honnan ered az ellenünk irányított támadás. Mi mindenre készen állunk, hogy kenyerünket s kartársaink létét megvédelmezzük.

Platz Kálmán.

Eine Überraschung

Wie ein Blitzschlag aus klarem Himmel, hat uns die Nachricht getroffen, dass in einigen Komitaten die Behörden die Dorfarbeit eingestellt und unsern Kollegen verboten haben, die Rauchfänge in den Dorfgemeinden zu reinigen. Es wurde betont, dass für diese Rauchfänge in der Zukunft die Eigentümer verantwortlich sein werden. Mit diesem Hieb wurde die Existenz vieler Meister mit einem Schlage vernichtet, und das ärgste bei der Sache ist, dass wir überhaupt keine konkreten Daten besitzen, von wo und warum diese Verfügungen getroffen wurden.

Im ersten Augenblick haben wir eine Anzahl von Zuschriften und Anfragen an die Behörden gerichtet, und erwarten jetzt jeden Moment eine Aufklärung. Sobald wir dieselbe erhalten werden, legen wir uns ins Werk und tun alles Mögliche, um einer grösseren Gefahr die Stirne zu bieten.

Wir können aber an dieser Stelle nicht umhin, zu bemerken, dass unsre Schwäche, welche die Indolenz hervorgerufen hat, jetzt am meisten fühlbar wird. Wir haben gemahnt, gebeten, wir haben die Aufmerksamkeit unsrer Fachgenossen schon seit langem erweckt, alles war jedoch vergebens. Und heute, wo wir das Feuer schon auf dem Dache haben, müssen wir trotz aller materiellen Schwäche, trotz aller Mängel die Waffen ergreifen, um uns zu verteidigen. Jedenfalls hoffen wir, dass dieses einmal Recht vor Macht gehen wird, jedoch dürfen wir dem Gange der Dinge nicht untätig zusehen, sondern alles zu unsrer Verteidigung veranlassen.

Wir tun das unsrige. Mag es kommen, wie es will, wir müssen das Bewusstsein haben, dass wir mit ganzer Kraftaufwendung für das Wohl unsrer Kollegen gearbeitet haben. L. P.

A közgyűlés

Bár az ügyek sürgőssége jogosulttá tenné a közgyűlésnek a rendesnél korábban való megtartását, minden egyébtől el kell tekintenünk s meg kell hagynunk közgyűlésünk hagyományos napjának Szt. Flórián napját, május 4-ét. De voltaképen nem csupán a hagyomány az, ami ebben az évben is erre késztet. Sokkal inkább arra kell utalnunk, hogy éppen a folyóügyek nagy fontossága követeli meg a kellő előkészítést, amihez idő kell s főként az is szükséges, hogy a kerületek megfelelő módon előkészüljenek egyes-bajos dolgaikkal. Amint lapunk más helyén már említettük, a falusi munkák beszüntetése elleni harcot már megkezdtük, de különben is ezt a dolgot közvetlenül kell elintéznünk az illetékes hatóságokkal, nem lehet azt a közgyűlés utánra hagyni, ha akármilyen korán tartjuk is a közgyűlést.

Ismételten kérjük a kerületek vezetőit, hogy az előkészítő gyűléseket tartsák meg, de az esetleg igen sürgős ügyeket soronkívül terjesszék fel hozzánk, hogy az illetékes hatóságoknál a kellő lépéseket megtehessek. A legfontosabb kérdés ma a falusi munkák beszüntetése és a vasuti munka korlátozása. Feltételezzük — bár az okát és kiinduló pontját nem ismerjük — hogy ezek a megszorító és tiltó rendelkezések országosak lesznek, ezért szükségünk van minél több adatra a bajok leküzdése végett. Az eddig rendelkezésünkre álló jelentések részben hiányosak, részben pedig elégtelenek ahhoz, hogy kellő intenzivitással léphessünk fel, de viszont elvárjuk a kerületek vezetőségeitől, hogy konkrét adatokat bocsássanak rendelkezésünkre.

A közgyűlést tehát május 4-én fogjuk megtartani a rendes keretek között, Kolozsváron. Közelebbi adatokat annakidején fogunk lapunk utján közölni.

Józan életű segéd azonnal beléphet. Fizetés 2000 lej és ellátás, vagy 4000 lej ellátás nélkül. Markon János, Jebel, (jud. Timiș.)

Invitare

Sindicatul maștrilor hornari din județele Hunedoara, Caraș și Severin va ținea prima

adunare generală ordinară

la 11 Martie 1928, orele 11 a. m. în Lugoj.

Ordinea de zi:

1. Raport despre anul 1927.
2. Raportul casierului.
3. Propuneri.
4. Alegerea noului president.

Având în vedere importanța ordinei de zi, rugăm pe colegi să participe în număr cât mai mare.

Presidiul.

An die deutschen Kollegen!

In unsrer letzten Nummer haben wir vom Erscheinen eines ungarischen Fachbuches berichtet. Nachdem wir schon mehrere Anfragen bezüglich dieses Buches seitens unsrer deutschen Kollegen erhalten haben, halten wir es für nötig, denselben einige Aufklärung zu geben.

Unter anderm wurden wir befragt, ob das Buch in deutscher Übersetzung nicht erhältlich wäre. Das Buch ist nur in ungarischer Sprache erschienen und hat einen aussergewöhnlich wertvollen Inhalt. Nachdem aber das Übersetzen und der Druck des Buches so viel kostet, dass es sich überhaupt nicht lohnen würde, halten wir es für überflüssig, die Übersetzung zu machen. Wir haben zwar einige Mitglieder, die die ungarische Sprache nicht beherrschen und die sich für die Sache interessieren. Diesen Herren zuliebe teilen wir mit, dass die Übersetzung zwar in Maschinenschrift gemacht werden könnte, der Preis aber für 5—6 Exemplare wäre ungemein hoch. — Ausserdem aber können auch die Abbildungen nicht in die Übersetzung kommen.

Es tut uns leid, unsern deutschen Kollegen den Dienst nicht erweisen zu können, dieses Werk in deutscher Sprache zu offerieren, in den jetzigen finanziellen Verhältnissen aber ist es fast unmöglich, ein Buch viele hundert Lei kosten zu lassen.

P.

Halálozás

Müller József aradi kartársunkat, egyesületünk egyik alelnökét és családját mély gyász érte. Veje, ifj. Juhász János nagyszentmiklósi kartársunk, id. Juhász János ugyanottani kartársunk fia, egyesületünk buzgó tagja, január 12-én alig 31 éves korában meghalt. Szülein és rokonain kívül fiatal felesége és egy fia siratja. Az elhunytban gárdánk egy fiatal és lelkes tagját veszítette el. Egyesületünk nevében legmélyebb részvétünket nyilvánítjuk a gyászoló család iránt.

Meghívó

A VII. sz. Hunyad-, Krassó- és Szörény-megyei szindikátus *f. é. március 11-én d. e. 11 órákor* Lugoson az első

évi rendes közgyűlését

tartja meg, melyre a tagokat ezennel meghívjuk.

Napirend:

1. Jelentés 1927 ről.
2. Pénztári jelentés.
3. Indítványok.
4. Új elnök választása.

Tekintettel a gyűlés tárgyainak fontosságára, kérünk teljes számban való megjelenést.

A vezetőség.

Nyugtázás

Binkits Istvánné	---	---	500.—
Jakabfalvi Jakab	---	---	500.—
Wyhnálek Jánosné	---	---	500.—
Bálint Nándor	---	---	370.—
Hanácsek János	---	---	500.—
Templer Ferenc	---	---	500.—
Juhász János	---	---	500.—
Martin Jakab	---	---	375.—
Solymosi János	---	---	500.—
Markon János	---	---	500.—
Münnich Ferenc	---	---	500.—
Rehling Antal	---	---	500.—
Gál Lajos	---	---	650.—
Hennerth János	---	---	500.—
Nagy Gábor	---	---	625.—
Aks János	---	---	500.—
Schmidt Mihály	---	---	650.—
Miklós Jánosné	---	---	250.—

Platz Kálmán.

Einladung

Das Syndikat der Meister in den Komitaten Hunedoara, Caraş und Severin hält ihre erste **ordentliche Generalversammlung** am 11. März 1928 um 11. Uhr vormittags in Lugosch ab.

Tagesordnung:

1. Meldung über das Jahr 1927.
2. Kassabericht.
3. Vorschläge.
4. Wahl des neuen Präsidenten.

Mit Rücksicht auf die Wichtigkeit der Tagesordnung, ersuchen wir um Teilnahme aller Mitglieder.

Das Präsidium.

Die Generalversammlung

Trotzdem dass einige wichtige Angelegenheiten erfordern könnten, unsre ordentliche Generalversammlung früher als gewöhnlich abzuhalten. — Nachdem aber die Vorbereitungen ziemlich viel Zeit in Anspruch nehmen, können wir den Tag der Generalversammlung, den 4. Mai, nicht ändern. Nachdem nun solche Fragen aufgetaucht sind, wie zum Beispiel das Einstellen der Dorfarbeiten, die Einschränkung der Eisenbahnarbeiten usw., die bis zur Generalversammlung nicht unerledigt bleiben dürfen, haben wir uns mit den kompetenten Behörden in Verbindung gesetzt, um die Sache dringend klarzulegen. Nachdem wir aber diesbezüglich keine konkreten Angaben haben, müssen wir unsre Mitglieder ersuchen, uns alles mitzuteilen, was diese Arbeiten anbelangt, damit wir unsre Verfügungen treffen können.

Die Generalversammlung werden wir wie gewöhnlich, am 4. Mai, mit den üblichen Festlichkeiten in Cluj abhalten. — Die näheren Angaben werden wir im Hornarul seinerzeit mitteilen. Bis dahin aber wollen die Bezirksvorstände alle nötigen Vorbereitungen treffen.

Nös, vagy nőtlen segéd legkésőbb március 1-én beléphet. Danda István, Reghin.

Allandó munkát keresek mint segéd, üzletvezető, vagy bérlő. Nös segéd vagyok. Tár Sándor, Tășnad, str. Mihai-Viteazul 57.